

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia ...3. października... 2016 r.

w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu

Na podstawie art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

§ 2. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne i udokumentowane wydatki radcy prawnego ustanowionego z urzędu.

§ 3. Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zawiera oświadczenie, że opłata nie została zapłacona w całości lub w części.

§ 4. 1. Opłatę ustala się w wysokości określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

2. Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej 150% opłat określonych w rozdziałach 2-4, następuje z uwzględnieniem:

- 1) nakładu pracy radcy prawnego, w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu;

- 2) wartości przedmiotu sprawy;
- 3) wkładu radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;
- 4) stopnia zawłości sprawy, w szczególności trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

3. Opłatę, o której mowa w ust. 1 i 2, podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług.

4. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

§ 5. Wysokość opłat w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę opłatę w sprawach najbardziej zbliżonego rodzaju.

§ 6. W sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 2, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

§ 7. Za obronę kilku osób lub reprezentowanie kilku osób w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o wykroczenia ustala się opłatę od każdej z tych osób.

Rozdział 2

Opłaty w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych

§ 8. Opłaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł - 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł - 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł - 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 2400 zł;

- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł - 7200 zł;
- 8) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł - 10 000 zł;
- 9) powyżej 5 000 000 zł - 16 600 zł.

§ 9. 1. W sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym, postępowaniu nakazowym oraz europejskim postępowaniu nakazowym opłaty wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 500 zł - 60 zł;
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł - 180 zł;
- 3) powyżej 1500 zł do 5000 zł - 600 zł;
- 4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1200 zł;
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 2400 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 3600 zł;
- 7) powyżej 200 000 zł - 7200 zł.

2. W przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych.

§ 10. 1. Opłaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego o:

- 1) rozwód i unieważnienie małżeństwa - 360 zł;
- 2) stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa - 360 zł;
- 3) przysposobienie - 180 zł;
- 4) pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz odebranie dziecka - 120 zł;
- 5) ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, ustalenie bezskuteczności uznania dziecka oraz rozwiązanie przysposobienia - 240 zł;
- 6) rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym - 240 zł;
- 7) ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami - 360 zł;
- 8) podział majątku wspólnego między małżonkami - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału, a w przypadku zgodnego wniosku małżonków - 50% tej opłaty;
- 9) alimenty, nakazanie wypłacenia wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka - 60 zł.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują również wynagrodzenie od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 oraz z 2016 r. poz. 406, 1177 i 1271), od których pobiera się także opłaty określone w ust. 1.

3. Opłaty określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 9, ustala się od wartości przedmiotu sprawy, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów lub małżonka, którego wynagrodzenie za pracę ma być wypłacone do rąk drugiego współmałżonka.

§ 11. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu własności, innych praw rzeczowych i prawa o księgach wieczystych:

- 1) o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8;
- 2) o rozgraniczenie - 360 zł;
- 3) dotyczących służebności - 240 zł;
- 4) o naruszenie posiadania - 160 zł;
- 5) o wpis w księdze wieczystej lub złożenie dokumentu do zbioru dokumentów - 120 zł;
- 6) o zniesienie współwłasności - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału współwłaściciela zastępowanego przez radcę prawnego, a w przypadku zgodnego wniosku uczestników - 50% tej opłaty;
- 7) związanych z korzystaniem z rzeczy wspólnej lub z zarządem rzeczą wspólną - 240 zł;
- 8) o usunięcie niezgodności między treścią wpisu w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.

§ 12. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego o:

- 1) zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nieobjętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych - 60 zł;
- 2) stwierdzenie nabycia spadku - 60 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu - 360 zł;

- 3) dział spadku - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez radcę prawnego, a w przypadku działu spadku na zgodny wniosek uczestników postępowania - 50% tej opłaty.

§ 13. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw o:

- 1) opróżnienie lokalu mieszkalnego - 120 zł;
- 2) wydanie nieruchomości rolnej - 360 zł;
- 3) wydanie innej nieruchomości i opróżnienie lokalu użytkowego - opłatę obliczoną na podstawie § 8 od wartości sześciomiesięcznego czynszu.

§ 14. 1. Opłaty wynoszą w sprawach:

- 1) o uchylenie uchwały organu spółdzielni - 180 zł;
- 2) o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich - 360 zł;
- 3) z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie - 120 zł;
- 4) o uchylenie wyroku sądu polubownego - 1200 zł;
- 5) z zakresu postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego - 1800 zł;
- 6) o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego - 240 zł;
- 7) egzekucyjnych przy egzekucji z nieruchomości - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8, a przy egzekucji innego rodzaju - 25% tej opłaty;
- 8) ze skargi na czynności komornika - 80 zł;
- 9) o wyjawienie majątku - 60 zł;
- 10) rejestracji spółki - 1200 zł, a w przypadku rejestracji spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym - 600 zł;
- 11) rejestracji spółdzielni - 1200 zł;
- 12) innych rejestracji - 600 zł;
- 13) zmiany w rejestrze - 360 zł, a w przypadku zmiany w rejestrze przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym - 180 zł;
- 14) o zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności - 60 zł;
- 15) o zwolnienie spod zajęcia rzeczy i praw zabezpieczonych w postępowaniu karnym u osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa przeciwko mieniu - 60 zł;
- 16) o zwrot korzyści uzyskanych kosztem Skarbu Państwa - 60 zł;
- 17) o ustalenie autorstwa projektu wynalazczego - 480 zł;
- 18) o ustalenie prawa do patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 600 zł;

- 19) o naruszenie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 840 zł;
- 20) o stwierdzenie prawa korzystania z wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego albo prawa używania znaku towarowego lub oznaczenia geograficznego bądź utraty prawa używania oznaczenia geograficznego - 720 zł;
- 21) o przeniesienie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji - 840 zł;
- 22) o uchylenie uchwały wspólników bądź akcjonariuszy i o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników bądź akcjonariuszy - 540 zł;
- 23) o wyłączenie wspólnika - 540 zł;
- 24) o rozwiązanie spółki kapitałowej - 540 zł;
- 25) o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej - 150 zł;
- 26) o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania - 120 zł;
- 27) o ubezwłasnowolnienie - 240 zł;
- 28) o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu oraz rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego - 180 zł.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 19, nie obejmują opłat od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie.

§ 15. 1. Opłaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

- 1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy - 90 zł;
- 2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 - 75% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy;
- 3) inne roszczenia niemajątkowe - 60 zł;
- 4) ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty - 120 zł;
- 5) świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej - 50% opłaty obliczonej na podstawie § 8 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

2. Opłaty wynoszą 90 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

§ 16. 1. Opłaty wynoszą za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym:

- 1) przed sądem okręgowym - 50% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym - 75% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

2. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym:

- 1) przed sądem okręgowym - 25% opłaty, a jeżeli w pierwszej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 50% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł;
- 2) przed sądem apelacyjnym lub przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

3. Do ustalenia opłat za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy przed sądem apelacyjnym stosuje się przepisy § 15.

4. Opłaty wynoszą w postępowaniu kasacyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 75% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny, nie sporządzał i nie wniósł skargi kasacyjnej - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

5. Opłaty w postępowaniu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wynoszą:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 75% opłaty, a jeżeli ten sam radca prawny nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - 100% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;

- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - 50% opłaty, a jeżeli ten sam radca prawny nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł;
- 3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym - 50% opłaty, a jeżeli ten sam radca prawny nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem, nie sporządzał i nie wniósł skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - 75% opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł.

6. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym:

- 1) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za stawiennictwo na rozprawie - 480 zł;
- 2) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia tej skargi - 240 zł.

Rozdział 3

Opłaty w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia

§ 17. 1. Opłaty wynoszą w sprawie objętej:

- 1) dochodzeniem - 180 zł;
- 2) śledztwem - 300 zł;
- 3) czynnościami wyjaśniającymi w postępowaniu w sprawach o wykroczenia - 90 zł.

2. Opłaty za obronę wynoszą:

- 1) przed sądem rejonowym w postępowaniu szczególnym - 360 zł;
- 2) przed sądem rejonowym w postępowaniu w sprawach o wykroczenia - 180 zł;
- 3) przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym lub przed wojskowym sądem garnizonowym - 420 zł;
- 4) przed sądem okręgowym jako drugą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako drugą instancją - 420 zł;
- 5) przed sądem okręgowym jako pierwszą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako pierwszą instancją oraz przed sądem apelacyjnym - 600 zł;
- 6) przed Sądem Najwyższym - 600 zł.

3. Opłaty wynoszą za sporządzenie i wniesienie kasacji w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał:

- 1) sąd rejonowy lub wojskowy sąd garnizonowy - 360 zł;
- 2) sąd okręgowy lub wojskowy sąd okręgowy - 600 zł.

4. Opłaty wynoszą:

- 1) za czynności w sprawie o wznowienie postępowania oraz w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego - 360 zł;
- 2) za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania, za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji oraz braku podstaw do stwierdzenia nieważności orzeczenia w postępowaniu karnym - 360 zł;
- 3) za sporządzenie środka odwoławczego w przypadku gdy sporządzający nie występuje przed sądem - 360 zł.

5. Opłaty wynoszą za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego - 120 zł.

6. Opłaty wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie, w tym spraw wynikających z przepisów o uznanie za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego - 120 zł.

7. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do opłat za czynności w postępowaniu karnym i odpowiednio w postępowaniu w sprawach o wykroczenia pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika pokrzywdzonego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

§ 18. 1. Opłaty wynoszą za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego - 25% opłaty przewidzianej za obronę w sprawie, w której ta czynność ma być dokonana.

2. Opłaty wynoszą za udział w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego - 50% opłaty.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do opłat za dokonanie określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego przez pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

4. W przypadkach określonych w ust. 1-3 suma opłat za obronę lub reprezentowanie jednej osoby przez tego samego radcę prawnego nie może przekroczyć 100% opłaty, o której mowa w § 17.

§ 19. Opłaty wynoszą za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym:

- 1) w sprawie o odroczenie lub przerwę w wykonywaniu kary - 180 zł;
- 2) w sprawie o wykonanie warunkowo zawieszanej kary - 180 zł;
- 3) w sprawie o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia - 120 zł;
- 4) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających - 120 zł;
- 5) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania lub ukarania - 120 zł;
- 6) za prowadzenie sprawy o ułaskawienie - 240 zł;
- 7) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym - 240 zł.

§ 20. W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, opłata ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%.

Rozdział 4

Opłaty w innych sprawach

§ 21. 1. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed sądami administracyjnymi:

- 1) w pierwszej instancji:
  - a) w sprawie, której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna - opłatę obliczoną na podstawie § 8,
  - b) za sporządzenie skargi i udział w rozprawie w sprawie skargi na decyzję lub postanowienie Urzędu Patentowego - 600 zł,
  - c) w innej sprawie - 240 zł;
- 2) w drugiej instancji:
  - a) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 75% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 100% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,
  - b) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej - 50% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca prawny - 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,
  - c) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym - 50% opłaty określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji sprawy nie prowadził ten sam radca

prawny, nie sporządził i nie wniósł kasacji - 75% tej opłaty, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,

d) w postępowaniu zażaleniowym - 120 zł.

2. Opłaty wynoszą w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie - sądem ochrony konkurencji i konsumentów w sprawach:

- 1) z zakresu ochrony konkurencji - 360 zł;
- 2) o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone - 60 zł;
- 3) z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji lub transportu kolejowego - 360 zł.

3. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym oraz do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego opłata wynosi 120 zł.

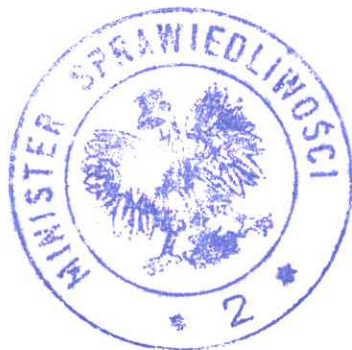
Rozdział 5

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 22. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

§ 23. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1805).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Zbigniew Ziobro

UZASADNIENIE

Aktualnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1805) realizuje upoważnienie ustawowe zawarte w art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233). Rozporządzenie to określa szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, sposób określania tych kosztów oraz wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalną wysokość opłat za udzieloną pomoc.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

- 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) niezbędne i udokumentowane wydatki radcy prawnego.

W obecnie obowiązującym rozporządzeniu przyjęto mechanizm, zgodnie z którym opłatę ustala się w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy (§ 4 ust. 1 rozporządzenia). Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej opłaty maksymalnej następuje z uwzględnieniem stopnia złożoności sprawy oraz nakładu pracy radcy prawnego oraz wkładu jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu, wartości przedmiotu sprawy, wkładu pracy radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie, a także trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności (§ 4 ust. 2 rozporządzenia).

Podkreślenia wymaga, iż w odniesieniu do stawek maksymalnych opłat obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 r. nie wyliczono skutków finansowych dla budżetu państwa wprowadzonych podwyżek. Co istotne, nie uzgodniono również tych skutków finansowych z Ministrem Finansów, co było konieczne, by wprowadzić nowe stawki w życie. W efekcie doszło do złamania prawa, tj. obowiązującej procedury legislacyjnej przez poprzednie Kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości. Stwierdzenie tego faktu musiało więc doprowadzić do skierowania zawiadomienia do prokuratury pod kątem naruszenia art. 231 § 1 Kodeksu karnego przez poprzednie Kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości.

Projekt rozporządzenia również określa szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, sposób określania tych kosztów oraz wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalną wysokość opłat za udzieloną pomoc. Przyjęto jednak odmienny mechanizm ustalania opłat za czynności radcy prawnego ustanowionego z urzędu w postępowaniach przed organami wymiaru sprawiedliwości, a mianowicie określono, że opłatę ustala się w wysokości określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy (§ 4 ust. 1 projektu). Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej 150% opłat określonych w rozdziałach 2-4, następuje z uwzględnieniem:

- 1) nakładu pracy radcy prawnego, w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu;
- 2) wartości przedmiotu sprawy;
- 3) wkładu radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie;
- 4) stopnia zawichości sprawy, w szczególności trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności (§ 4 ust. 2 projektu).

Przedstawione rozwiązanie stanowi powrót do mechanizmu obowiązującego do dnia 31 grudnia 2015 r. Uznano bowiem, iż takie rozwiązanie w zakresie ustalania opłat za czynności radcy prawnego ustanowionego z urzędu będzie bardziej przejrzyste i niebudzące zastrzeżeń podmiotów je stosujących.

W dalszej części projektowanego rozporządzenia określono wysokość opłat za czynności radcy prawnego ustanowionego z urzędu w poszczególnych rodzajach spraw. Proponowane wysokości opłat stanowią co do zasady połowę opłat maksymalnych w poszczególnych rodzajach spraw, obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 r. Wyjątek stanowi projektowany § 8 rozporządzenia, w którym jeszcze bardziej obniżono skalę wzrostu opłat liczonych od wartości przedmiotu sprawy, a także m.in. § 14 pkt 8 rozporządzenia odnoszący się do spraw ze skargi na czynności komornika. W tym zakresie Minister Sprawiedliwości nie zastosował automatyzmu przy określaniu wysokości opłat, lecz szczegółowo przeanalizował każdy indywidualny przypadek, tak by określić opłatę na adekwatnym dla danego rodzaju sprawy poziomie. Podkreślenia przy tym wymaga, że propozycje poszczególnych opłat zawarte w projekcie, a także przyjęty mechanizm ustalania ich wysokości, uwzględniają rodzaj i zawilość spraw, których dotyczą oraz niezbędny nakład pracy radcy prawnego, jak również istniejące realia ekonomiczne.

Ponadto w projektowanym § 8 przewiduje się wprowadzenie nowych progów opłat liczonych od wartości przedmiotu sprawy.

W projekcie rozporządzenia wprowadza się również zmianę § 9 dotyczącego spraw rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym (EPU), postępowaniu nakazowym oraz europejskim postępowaniu nakazowym i przewiduje się kwotowe określenie opłat w tych postępowaniach. W przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych.

Minister Sprawiedliwości jest zmuszony dokonać wskazanej powyżej zmiany, ponieważ system teleinformatyczny obsługujący EPU nie jest dostosowany do nowych stawek opłat za czynności radcy prawnego ustanowionego z urzędu i nie daje możliwości dokonywania korekt stawek. Kompletnie źle przygotowana i przeprowadzona procedura zakupu i wdrożenia systemu doprowadziła do tego, że na Ministra Sprawiedliwości nie zostały przeniesione prawa autorskie do niego. Wobec powyższego, nieuwzględnienie tego faktu i wprowadzenie od 1 stycznia 2016 r. innych stawek spowodowało konieczność dokonywania

ręcznej korekty stawek opłat za czynności radców prawnych przez referendarzy sądowych w EPU, co pociąga za sobą znaczne obciążenie tych pracowników dodatkowymi czynnościami oraz prowadzi do istotnego wydłużenia rozpatrywania spraw w EPU, co w dłuższej perspektywie może spowodować dezorganizację pracy sądu obsługującego EPU. Podkreślenia przy tym wymaga, że poprzednie Kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości w ogóle nie wzięło pod uwagę możliwości systemu teleinformatycznego obsługującego EPU, przez co nie dopełniło obowiązków odnoszących się do kompetencji Ministra Sprawiedliwości jako kierującego, nadzorującego i kontrolującego podporządkowane sobie urzędy i jednostki oraz obowiązków dotyczących opracowywania aktów normatywnych. Takie zaniechanie działało na szkodę istotnego interesu publicznego, w tym szczególnie wymiaru sprawiedliwości. W tym zakresie również skierowano zawiadomienie do prokuratury.

Rozdział 5 zawiera przepisy przejściowe i przepis końcowy.

Z uwagi na odmienne uregulowanie niniejszej problematyki w porównaniu ze stanem obecnym, przepis § 22 zawiera normę intertemporalną, stanowiącą, iż do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Przepis § 24 określa, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęło jedno zgłoszenie w trybie powołanej ustawy. W zgłoszeniu tym wskazano m.in., że projektowane stawki nie są ekwiwalentne w stosunku do nakładu pracy radcy prawnego biorącego udział w sprawie. Ponadto, nie jest zasadne różnicowanie stawek z urzędu w stosunku do stawek będących podstawą ustalania kosztów w sprawach z wyboru (co stanowi bezpodstawne zróżnicowanie jednakowych czynności, za które należy się jednakowa zapłata).

Projektowane regulacje zostały poprzedzone analizą obecnie obowiązujących opłat w poszczególnych kategoriach spraw i uwzględniają zarówno konieczność zapewnienia obywatelom prawa do sądu, jak i rynkową wartość świadczonych usług, a także poziom zamożności społeczeństwa oraz finansowe skutki dla budżetu państwa.

Szczegółowe uzasadnienie zróżnicowania wysokości opłat przewidzianych w projektach rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu oraz zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych znajduje się w raporcie z konsultacji.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 33 ust. 2 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów nie zgłosiła uwag.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekty Rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości:</p> <p>1) w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu;</p> <p>2) w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Marcin Warchoł, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Joanna Hablewska, główny specjalista ds. legislacji Joanna.Hablewska@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>19 maja 2016 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Upoważnienie ustawowe</p> <p>Nr w wykazie prac</p> <p>B251, B252</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801), wprowadziło mechanizm, zgodnie z którym opłatę za czynności adwokackie ustala się w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Proponuje się powrót do mechanizmu obowiązującego do dnia 31 grudnia 2015 r. Uznano, iż takie rozwiązanie w zakresie ustalania opłat za czynności adwokata ustanowionego z urzędu będzie bardziej przejrzyste i niebudzące zastrzeżeń podmiotów je stosujących.

Z uwagi na fakt, że stawki dotyczące adwokatów i radców prawnych, określone w zmienianych rozporządzeniach są identyczne, oraz brak możliwości rozdzielania kosztów dla SFP na stawki dla adwokatów i radców (a jedynie ich łączny szacunek) – zdecydowano się analizować skutki zmian obu rozporządzeń w jednej OSR.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przywrócono mechanizm, w którym opłatę za czynności adwokata ustanowionego z urzędu w postępowaniach przed organami wymiaru sprawiedliwości, ustala się w wysokości określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy (§ 4 ust. 1 projektu). Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej 150% opłat określonych w rozdziałach 2-4, następuje z uwzględnieniem określonych charakterystyk sprawy. W dalszej części projektów określono wysokość opłat za czynności adwokata ustanowionego z urzędu w poszczególnych rodzajach spraw. Proponowane wysokości opłat stanowią co do zasady połowę opłat maksymalnych w poszczególnych rodzajach spraw, obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 r. Wyjątek stanowi projektowany § 8 rozporządzenia, w którym jeszcze bardziej obniżono skalę wzrostu opłat liczonych od wartości przedmiotu sprawy, a także m.in. § 14 pkt 8 rozporządzenia odnoszący się do spraw ze skargi na czynności komornika.

Z kolei w przypadku opłat liczonych od wartości przedmiotu sprawy, proponuje się wprowadzenie nowych progów opłat:

Wartość przedmiotu sprawy	Obecna stawka	Proponowana stawka
do 500 zł	120 zł	60 zł
powyżej 500 zł do 1500 zł	360 zł	180 zł
powyżej 1500 zł do 5000 zł	1200 zł	600 zł
powyżej 5000 zł do 10 000 zł	2400 zł	1200 zł
powyżej 10 000 zł do 50 000 zł	4800 zł	2400 zł
powyżej 50 000 zł do 200 000 zł	7200 zł	3600 zł
powyżej 200 000 zł	14400 zł	-
NOWE KATEGORIE:		
powyżej 200 000 zł do 2 mln zł	-	7200
powyżej 2 mln zł do 5 mln zł	-	10 000
powyżej 5 mln zł	-	16 600

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość projektowanych zmian odstąpiono od analizy prawno-porównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Adwokaci i radcowie prawni	13 979 adwokatów i 29 082 radców prawnych wykonujących zawód	Dane MS na 06. 2015 r.	Powrót do mechanizmu ustalania opłat za czynności adwokata ustanowionego z urzędu obowiązującego do dnia 31 grudnia 2015 r.; zmiana wysokości opłat za czynności adwokata ustanowionego z urzędu.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekty zostały przekazane przy piśmie z dnia 17.06.2016 r. do zaopiniowania Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezesom sądów apelacyjnych oraz Porozumieniu Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, z terminem na zajęcie stanowiska do dnia 24.06.2016 r. Wyniki konsultacji zostały omówione w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											Łącznie (0-10)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Ewentualne wydatki związane z wejściem w życie rozporządzeń zostaną sfinansowane w ramach zaplanowanego na rok 2016 limitu wydatków, poprzez dokonanie wewnętrznych przesunięć wydatków pomiędzy zadaniami, w związku z czym nie będą wymagały angażowania dodatkowych środków budżetowych – w części 15 – w roku wejścia w życie rozporządzeń oraz w latach kolejnych.
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W OSR projektów rozporządzeń z 22 października 2015 r. wskazano, że „Co do zasady, projektowane przepisy – pomimo zmiany mechanizmu ustalania stawek – w praktyce nie spowodują zwiększenia kwoty wydatków przewidzianych w budżecie państwa na nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu. Przepis § 4 ust. 1 przewiduje bowiem, jako zasadę, ustalenie opłaty w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej – a więc równej obecnie obowiązującym stawkom minimalnym”.
--	--

W toku prac legislacyjnych rozważano także wówczas [nieopublikowany] scenariusz alternatywny, w którym „sądy powszechne mogą zdecydować się na zasądzenie opłat maksymalnych – co oznaczałoby zwiększenie wydatków o co najmniej dotychczasową wielkość. Obecnie, w budżecie sądownictwa na rok 2015 (część 15/00) na koszty nieopłaconej pomocy prawnej przewidziano 206 mln zł, w podziale:

koszty nieopłaconej pomocy prawnej – sprawy karne	124,3mln.zł
koszty nieopłaconej pomocy prawnej – sprawy cywilne	81,5 mln. zł”

W praktyce, w pierwszym kwartale 2016r. wydatki z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu wyniosły 27 130 743,82 zł. Dla porównania w analogicznym okresie 2015 r. kształtowały się one na poziomie 25 380 284,07 zł, a za cały ubiegły rok wyniosły 106 626 876,04 zł. Rzeczywiście, nastąpił w tym obszarze ok. 7% wzrost wydatków, jednak co trzeba zaznaczyć wzrost ten prawdopodobnie nie wynika w całości z wejścia w życie rozporządzeń z dnia 22 października 2015 r. Należy również pamiętać w tym miejscu o przewidywanym zwiększeniu wydatków z tytułu bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej z urzędu uczestnikom postępowania na skutek zmian wprowadzonych zapisami ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247), co w planach wydatków sądów powszechnych zostało uwzględnione.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie może zatem precyzyjnie określić kwoty o jaką wzrosły wydatki w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia br. rozporządzeń z dnia 22 października 2015 r. Wydatki te, jako że nie zostały zaplanowane w budżecie na rok 2016 zostały poniesione kosztem innych zaplanowanych w budżecie zadań. Przywrócenie większości stawek opłat obowiązujących przed wejściem w życie rozporządzeń z dnia 22 października 2015 r. w przedmiotowym obszarze umożliwi jedynie sfinansowanie zadań zaplanowanych w budżecie.

Projekt zakłada, co do zasady, przywrócenie większości stawek obowiązujących przed wejściem w życie rozporządzeń z 22 października 2015, a w niektórych przypadkach nawet ich obniżenie, tym samym niweluje ewentualne zwiększenie wydatków wynikające z rozporządzeń z 22 października 2015 r.

Projekt przewiduje jednak wprowadzenie nowych kategorii, dla których określone zostały znacznie wyższe stawki opłat (sprawy o prawa majątkowe, o znacznej wartości przedmiotu sprawy).

Z badania wartości przedmiotów sporu w sprawach **procesowych cywilnych** załatwionych w wybranych Sądach Okręgowych¹ w 2014 r. (ponad 40 tys. spraw – 30% załatwionych w tym roku) – przeprowadzonego za pomocą systemów biurowości elektronicznej - wynika, że spawy o wartości przedmiotu sporu powyżej 0,2 mln zł, w których ustanowiono pełnomocnika z urzędu, są incydentalne.

Sąd Okręgowy	Liczba badanych spraw	Załatwienie rep. "C" [MS-S01]	błąd	Wartość przedmiotu sporu: [w tym w z pełnomocnikiem z urzędu]		
				0,2-0,5 mln zł	0,5-1 mln zł	>1 mln zł
Białystok	1992	1991	0,1%	52 [2]	17 [1]	15 [3]
Gdańsk*	2156	2164	-0,4%	325 [9]	115 [5]	99 [1]
Katowice	6976	6908	1,0%	310 [13]	78 [5]	113 [10]
Kraków	6744	6744	0,0%	319 [42]	106 [16]	216 [11]
Lublin	4166	4180	-0,3%	195 [2]	46 [0]	47 [0]
Rzeszów	1735	1735	0,0%	107 [2]	22 [0]	17 [1]
Wrocław	5255	5256	0,0%	303	102	347
Warszawa	11252	11251	0,0%	927 [18]	345 [10]	466 [5]
SUMA	40 276	45 225				

*- Wydziały I i XV

Niestety, przedmiotowe badanie nie objęło wydziałów gospodarczych, gdzie typowe wartości przedmiotów spraw są znacznie wyższe niż w cywilnych (acz ustanowienie pełnomocników z urzędu znacznie mniej częste – patrz tabela poniżej).

Ustanowienie pełnomocnika z urzędu w sprawach cywilnych w 2014 r.

Sądy Rejonowe		Sądy Okręgowe		Sądy Apelacyjne	
C	4 792	C	3 070	Sprawy cywilne	706

¹ Zgodnie z KPC, do właściwości rzeczowej sądów rejonowych należą, co do zasady, sprawy o wartości przedmiotu sporu niższej niż 75 000 zł

Ns	2 007	Ns	235	Sprawy gospodarcze	43
U	252	Ca	352	Sprawy ubezp. Społ.	331
P	1 037	U	1 187	Sprawy pr. Pracy	15
GC	126	Ua	50		
GNs	2	P	50		
RC	1 795	Pa	85		
RNs	3 005	GC	94		
Nsm	1 322	Ga	3		
Suma	14 338		5 126		1 095
RAZEM 20 559					

Źródło: Sprawozdania sądowe

O ile zatem precyzyjne oszacowanie skutków finansowych dla części 15 budżetu państwa nie jest możliwe, zgromadzone dane wskazują, że liczba spraw w których proponuje się podwyższenie stawek będzie niewielka.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie należy oczekiwać, że projektowane zmiany wpłyną dostrzegalnie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie wpłyną na rynek pracy

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne:		

Omówienie wpływu	Projektowane zmiany nie wpłyną na analizowane obszary
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Z dniem wejścia w życie projektowanych przepisów. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie jest planowana ewaluacja przedmiotowych rozporządzeń

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

OSR projektów rozporządzeń z 22 października 2015 r.
<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//517/12275508/12302815/dokument191160.pdf>

